

Силабус освітнього компонента

Програма навчальної дисципліни

Електронне врядування та інформаційні технології в публічному управлінні

Шифр та назва спеціальності

281 – Публічне управління та адміністрування

Інститут

ІНІ соціально-гуманітарних технологій

Освітня програма

Адміністративний менеджмент

Кафедра

Соціології і публічного управління (305)

Рівень освіти

Магістр

Тип дисципліни

Спеціальна(фахова), вибіркова

Семестр

2

Мова викладання

Українська, англійська

Викладачі, розробники

Круглов Віталій Вікторович

Vitalii.Kruhlov@khpі.edu.ua

Доктор наук з державного управління, доцент, професор кафедри соціології і публічного управління

Науково-педагогічний стаж - понад 10 років. Досвід роботи в органах державної влади - 20 років. Автор понад 200 наукових та навчально-методичних праць.

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](https://web.kpi.kharkov.ua/sp/profesors-ko-vikladats-kij-sklad/)

<https://web.kpi.kharkov.ua/sp/profesors-ko-vikladats-kij-sklad/>

Загальна інформація

Анотація

Курс «Електронне врядування та інформаційні технології в публічному управлінні» спрямований на вивчення сутності електронного врядування, його засад та концепцій електронного уряду; оволодіння технологією впровадження електронного врядування, в тому числі на основі інструментарію проектного менеджменту та управління процесами діяльності, застосування технологій електронного врядування та надання електронних управлінських послуг.

Мета та цілі дисципліни

Навчальна дисципліна спрямована на формування системи теоретичних і практичних знань в області організації і функціонування електронного урядування з використанням новітніх інформаційних і комунікаційних технологій, формування навичок управління інноваціями, ресурсами, ризиками, процесами, змінами, якістю відповідно до моделей New Public Management і Good Governance.

Формат занять

Лекції, практичні заняття, консультації. Індивідуальне завдання - реферат. Підсумковий контроль - залік.

Компетентності

ЗК03. Здатність розробляти та управляти проектами.

ЗК05. Здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології.

ЗК09. Здатність виявляти, ставити і вирішувати проблеми; адаптуватися та діяти в нових ситуаціях і впоратися з тиском.

СК02. Здатність організовувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери.

СК03. Здатність організовувати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій, зокрема розробляти заходи щодо впровадження електронного урядування в різних сферах публічного управління та адміністрування.

СК04. Здатність визначати показники сталого розвитку на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.

СК08. Здатність розробляти стратегічні документи розвитку соціально-економічних систем на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.

СК 11. Здатність ініціювати, розробляти та впроваджувати інновації на різних рівнях публічного управління та адміністрування.

Результати навчання

РН01. Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень.

РН04. Використовувати сучасні статистичні методи, моделі, цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язання складних задач публічного управління та адміністрування.

РН05. Визначати пріоритетні напрями впровадження електронного урядування та розвитку електронної демократії.

РН07. Уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 120 год. (4 кредити ECTS): денна форма: лекції – 32 год., практичні заняття – 16 год., самостійна робота – 72 год.; заочна форма: лекції – 4 год., практичні заняття – 2 год., самостійна робота – 114 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Для успішного проходження курсу необхідно мати знання та практичні навички з наступних дисциплін: "Система публічного управління в Україні", «Правове регулювання публічного управління в Україні», «Ризик-менеджмент в системі прийняття управлінських рішень», "Глобалізація і політика національної безпеки"

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Під час проведення лекційних занять з навчальної дисципліни передбачено застосування таких методів навчання: пояснювальне-ілюстративний метод; метод проблемного викладення; частково-пошуковий.

Під час проведення семінарських занять застосовується: частково-пошуковий, або евристичний метод (під час виконання індивідуальних завдань) та дослідницький

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема 1. Визначення та сутність системи електронного урядування

Актуальність дисципліни. Адаптація державного управління до умов інформаційного суспільства. Впровадження системи електронного уряду як нової форми взаємодії влади і суспільства для

підвищення якості державно управлінських послуг. Запровадження європейських норм і стандартів реалізації державної інформаційної політики. Основні поняття курсу. Електронний уряд: електронне урядування.

Тема 2. Етапи впровадження електронного урядування

Концепції розвитку електронного урядування в Україні. Пілотний проект. Прототипи базових елементів е-урядування. Основні модулі електронного уряду в західних країнах. G2G – government to government. G2B – government to business. G2C – government to citizens. Основні моделі електронного урядування: континентальна європейська, англо-американська, азіатська. Принципи створення і функціонування інформаційної системи «Електронний уряд».

Тема 3. Електронна демократія та електронна держава

Електронна демократія (е-демократія). Елементи електронної демократії в Україні. Сектори та інструменти електронної демократії. Е-парламент. Е-законодавство. Е-правосуддя. Е-посередництво. Е-середовище

Тема 4. Електронне урядування як обов'язкова умова розвитку електронної демократії

Етапи звичайного виборчого процесу відповідно до законодавства України. Електронна система виборів. Переваги електронних виборів. Електронний парламент: поняття, сутність і мотиви впровадження. Ознаки демократичного парламенту. Принципи діяльності е-парламенту. Інформаційно-аналітичний простір парламенту. Інфраструктура інформаційно-аналітичного простору.

Тема 5. Особливості забезпечення діяльності електронного урядування в Україні та світі.

Основні нормативно-законодавчі акти в галузі інформації та процесів інформатизації. Основні поняття. Основні завдання Національної програми інформатизації. Законодавчі акти, що регулюють процеси інформатизації органів державної влади і управління. Основні поняття. Світова практика нормативного регулювання діяльності електронного урядування.

Тема 6. Електронний документообіг як елемент електронного урядування

Основні функції систем електронного документообігу. Еволюція систем управління документами. Сучасні вимоги до систем документообігу. Групова робота, управління потоком робіт, маршрутизація документів. Актуальні проблеми при впровадженні систем електронного документообігу в Україні. Вимірювання рівня ІТ-знань користувачів та рівня оснащеності державних органів комп'ютерною технікою, оцінка стану системи електронного документообігу.

Тема 7. Перспективи та виклики сьогодення в контексті забезпечення безпеки в системі електронного урядування

Поняття про інформаційну безпеку. Об'єкти інформаційної безпеки. Соціальний об'єкт. Технічний об'єкт. Загрози інформаційній безпеці, чинники ескалації та можливі негативні наслідки. Основні принципи забезпечення інформаційної безпеки. Цілі та завдання політики інформаційної безпеки. Кіберзлочинність. Основні перешкоди на шляху боротьби із кіберзлочинністю.

Тема 8. Електронні адміністративні послуги

Елементарні та композитні державні послуги Критерії оцінки електронних адміністративних послуг в Європейському Союзі. Індекс розвитку державних електронних послуг. Розроблення та реалізація електронних послуг. Вимоги до електронних процесів та електронних адміністративних регламентів. Надання електронних послуг в кризових умовах. Розширення можливостей надання електронних послуг в умовах воєнного стану.

Теми практичних занять

Тема 1 Визначення та сутність системи електронного урядування.

Електронна демократія: Інформаційне суспільство: Інформація. Інформаційна система. Інформаційні мережі. Інформаційна технологія. Інформаційний портал. Інформаційний продукт (продукція). Інформаційний ресурс. Інформаційне середовище електронного урядування. Електронні адміністративні послуги. Перелік послуг, що надаються за допомогою системи "Електронний Уряд". Основні види адміністративних послуг. Індекс готовності електронного уряду. Історія виникнення е-урядування. етапи створення е – урядування. Теоретичні засади електронного урядування.

Тема 2. Етапи впровадження електронного урядування

Принцип системності. Принцип розвитку (відкритості). Принцип сумісності. Принцип стандартизації. Принцип ефективності. Принцип нових завдань. Принцип надійності. Принцип

безпеки даних. Принцип єдиної інформаційної бази. Принцип пристосування (адаптації). Переваги е-урядування. Класифікації взаємодії різних учасників у межах системи електронного уряду.

Тема 3. Електронна демократія та електронна держава

. Е-вибори, е-референдуми та е-ініціативи. Е-голосування. Е-консультація. Е-ініціативи. Е-звернення. Е-агітація. Е-підрахунок. Процес становлення електронної демократії.

Тема 4. Електронне урядування як обов'язкова умова розвитку електронної демократії

Створення парламентських баз даних. Процес залучення громадських організацій до політичного процесу державних структур. Шляхи впливу громадських організацій на державну політику. Цифрова нерівність при впровадженні системи електронного урядування. Цифровий розрив (бар'єр), цифрова нерівність, інформаційна нерівність. Причини виникнення та посилення цифрового розриву.

Тема 5. Особливості забезпечення діяльності електронного урядування в Україні та світі

Базові принципи електронного урядування в країнах Об'єднаної Європи. Принципи електронної демократії, якості державних послуг, доступу до державних послуг, розвиток е-освіченості, приватність і захист даних та ін.

Тема 6. Електронний документообіг як елемент електронного урядування

Електронно-цифровий підпис як основний елемент електронного документа. Законодавчі акти України щодо електронного документа з обов'язковим реквізитом - електронним цифровим підписом (ЕЦП). Диференціація електронних документів у системі діловодства: а) з ЕЦП; б) з іншим видом електронного підпису. Функція електронного службового документа у юридичному контексті. Системи електронного документообігу в умовах діджиталізації України.

Тема 7. Перспективи та виклики сьогодення в контексті забезпечення безпеки в системі електронного урядування.

Система інформаційної безпеки відносин соціальних об'єктів у межах впровадження електронного урядування: форми взаємодії - чинник загрози - можливий наслідок - шляхи запобігання загрозам. Структура компонентів національної інфраструктури захисту інформації.

Тема 8. Електронні адміністративні послуги

Функціональні вимоги до процесів з внутрішньої позиції установи. Фази процесів (регламентів) надання державних послуг в електронній формі. Елементарні державні послуги та процеси. Сфера публічних послуг кожної з країн. Довід країн світу щодо надання адміністративних послуг в умовах воєнного часу.

Теми лабораторних робіт

Лабораторні роботи в рамках дисципліни не передбачені.

Самостійна робота

Студентам також рекомендуються додаткові матеріали (відео, статті, нормативно-правові акти) для самостійного вивчення та аналізу.

Курс передбачає виконання індивідуального завдання у вигляді реферату та представлення його як презентацій за темою курсу, що студент вільно обирає з числа тем, які пропонуються або узгоджує з викладачем ініціативну тематику. Студент здійснює бібліографічний пошук, складає план презентації або ставить питання, на які треба отримати аргументовану відповідь, опанувавши джерела за темою, студент розкриває зміст питань та представляє виконану роботу на семінарі. Обсяг презентації – 16-25 слайдів, текст доповіді – 4-6 стандартних сторінок. Основний зміст презентації доповідається у вільній формі на семінарському занятті, і студент отримує оцінку (20 балів), що додається до загального рейтингу

Література та навчальні матеріали

Основна література

1. Електронне урядування. Опорний конспект лекцій. Дзюба С.В., Жиляєв І.Б., Полумієнко С.К., Рубан І.А., Семенченко А.І. За ред. А.І. Семенченка. Київ, 2012.
2. Грицяк Н.В., Соловйов С. Г. Електронна демократія : навч. посіб. / за заг. ред. д-ра наук з держ. упр., проф. Н. В.Грицяк. К. : НАДУ, 2015. 66 с.

3. Електронне урядування та електронна демократія: навч. посіб.: у 15 ч. / за заг. ред. А.І. Семенченка, В.М. Дрешпака.. Частина 2.: К.: ФОП Москаленко О.М., К. 2017. 72 с.
4. Концептуальні засади електронного урядування та електронної демократії / [В. Я. Малиновський, Н. В. Грицяк, А. І. Семенченко]. Київ : ФОП Москаленко О. М., 2017. 70 с.
4. Маркашов Ю. Г. Комп'ютерні мережі та телекомунікації: навчальний посібник. Х. : ХарPI НАДУ «Магістр», 2012. 212 с.
5. Закон України «Про Національну програму інформатизації» від 4 лютого 1998 р.
6. Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг» від 22 травня 2003 р.
7. Закон України «Про електронний цифровий підпис» від 22 травня 2003 року.
8. Електронне урядування та електронна демократія: навч. посіб.: у 15 ч. / за заг. ред. А. І. Семенченка, В. М. Дрешпака (частина 1. Вступ до курсу. Концептуальні засади електронного урядування та електронної демократії) К. : ФОП Москаленко О. М., 2017. 70 с.
9. Клімушин, П. С. Електронне урядування в інформаційному суспільстві. Х. : Магістр, 2010. 312 с.

Додаткова література

1. Клименко І. В. Технології електронного урядування: Навчальний посібник. К. : Вид-во ДУС, 2006. 225 с.
2. Концепція розвитку електронного урядування в Україні, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.09.2017 р. № 649-р.
3. Клімушин, П. С. Електронне урядування в інформаційному суспільстві. Х. : Магістр, 2010. 312 с.
4. Гушко С.В. Управлінські інформаційні системи : навч. посіб.:Магнолія 2006, 2010. 320 с.
5. Дубов Д. В. Основи електронного урядування. Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2012. 176 с.
6. Клименко І.В., Линьов К.О. Система електронного документообігу в державному управлінні: Навч.-метод. посіб. К.: Вид-во НАДУ, 2006. 32 с.
7. Мельник А. Ф. Державне управління : підручник / А. Ф. Мельник, О. Ю. Оболенський, А. Ю. Васіна; за ред. А. Ф. Мельник. К. : Знання, 2009. 582 с.
8. Круглов, В. В. Використання Government Technologies у системі державного управління. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія : Публічне управління та адміністрування. 2023. Т. 34 (73), № 2. С. 71-76.
9. Krasnykov, Y., Ninyuk, I., Storozhenko, L., Marukhlenko, O., Kruhlov, V. (2024). Impact of digital public services on governance efficiency. *Telos: Revista de Estudios Interdisciplinarios en Ciencias Sociales*, 26(1), 35-51.
10. Tarasenko, I., Kruhlov, V., Stepanenko, T., Moroz, G., & Lebedchenko, V. (2023). Public-Private Partnerships in Natural Resource Management as a Basis for the Implementation of the Ecological and Economic Security Doctrine of Ukraine's Development. *Journal of Law and Sustainable Development*, 11(3), e819.

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

100% підсумкової оцінки складаються з результатів оцінювання у вигляді диференційованого заліку (40%) та поточного оцінювання (60%).
 Диференційований залік: усне завдання (2 запитання з теорії) та усна доповідь.
 Поточне оцінювання: 2 онлайн тести та вирішення практичних завдань (по 20%), та індивідуального завдання (20%).

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

Дата погодження, підпис

Завідувач кафедри
Володимир МОРОЗ

28.06.2024

Дата погодження, підпис

Гарант ОП
Віталій КРУГЛОВ

28.06.2024

